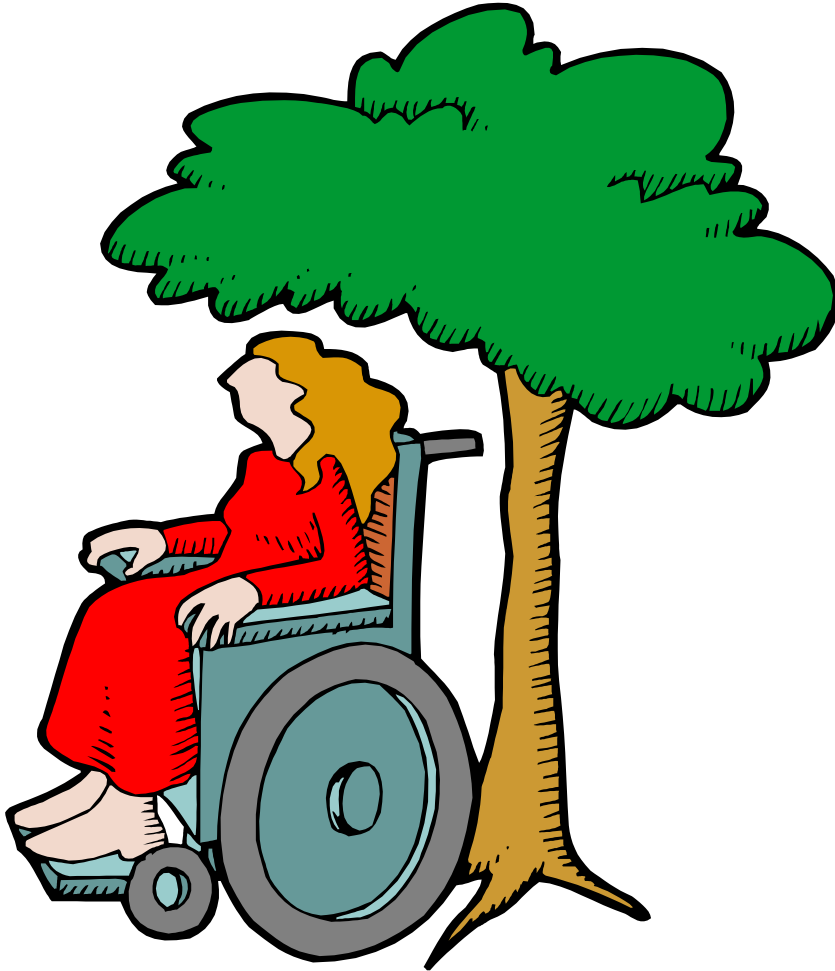

Vammaisten perhehoidon toimintaohje 1.1.2014 alkaen

Lapinlahden kunta 2014

Sisällys:

1. Perhehoitoa määrittäviä lakeja ja asetuksia.....	4
2. Perhehoidon tarkoitus.....	4
3. Perhehoidon toteutus	4
3.1 Pitkäaikainen perhehoito.....	5
3.2 Lyhytaikainen perhehoito.....	6
4. Perhehoidon prosessit (Tarkistuslista).....	6
4.1. Sijoittaminen.....	6
4.2. Asiakkaan perhehoidon toteutumisen seuranta.....	7
4.3. Perhehoidon päätyminen.....	7
5. Toimeksiantosopimus.....	8
6. Perhehoitajalle maksettavat korvaukset.....	9
6.1 Hoitopalkkion määrä ja määräytymisperusteet.....	9
6.2 Kulukorvauksen määrä ja määräytymisperusteet.....	10
6.3 Käynnistämiskorvaus.....	11
6.4 Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta.....	11
7. Perhehoitajan asema.....	12
7.1 Perhehoitajan sosiaaliturva.....	12
7.2 Vahingonkorvausvastuu/velvollisuus.....	13
7.3 Perhehoitajan vapaa.....	13
7.4 Perhehoitajan koulutus ja työnohjaus.....	13
8. Perhehoidettavaa koskevat asiat.....	13
8.1 Asiakasmaksut.....	13

8.2 Perhehoidettavan yksityisvarat ja käyttövarat.....	13
9. Perhehoitoon sijoitetun palvelusuunnitelma.....	14
10. Perhehoitajan, omaisten ja viranomaisten välinen yhteistyö	14
11. Salassapito ja vaitiolovelvollisuus.....	15
Liite 1. Perhehoidosta maksettavat korvaukset.....	16

1. PERHEHOITOA MÄÄRITTÄVIÄ LAKEJA JA ASETUKSIA

- Perhehoitajalaki (312/92)
- Laki perhehoitajalain 2 ja 3§ muuttamisesta (2006)
- Laki perhehoitajalain muuttamisesta (317/2011)
- Asetus perhehoitajalle maksettavasta palkkiosta ja korvauksesta annetun asetuksen muuttamisesta (1334/01)
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/77)
- Asetus kehitysvammaisten erityishuollosta (988/77)
- Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta (311/92)
- Asetus sosiaalihuoltoasetuksen 12 §:n muuttamisesta (419/92)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/00)
- Laki ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/92) ja (912/92)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (221/03)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/02)
- Laki kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 1 ja 2 §:n muuttamisesta (313/92)
- Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta (314/92)
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista

2. PERHEHOIDON TARKOITUS

Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa. Perhehoitoa annetaan henkilölle, jonka hoitoa, kasvatusta tai muuta huolenpitoa ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää hänen omassa kodissaan tai muita sosiaali- ja terveyden huollon palveluita hyväksi käyttäen ja jonka ei katsota olevan laitoshuollon tarpeessa (SHL 25 §). Perhehoidolla tarkoitetaan toimintaa, jossa yksityinen henkilö sitoutuu kodissaan hoitamaan ja/tai kasvattamaan perhehoitoa tarvitsevaa henkilöä. Perhehoidolla pyritään turvaamaan tarpeenmukainen huolenpito, kuntoutus ja tasapainoinen kehitys.

3. PERHEHOIDON TOTEUTUS

Perhehoito on ympärivuorokautisen hoidon järjestämistä oman kodin ulkopuolella yksityiskodissa. Perhehoito tarjoaa yhden asumisvaihtoehdon. Lähtökohtana vaihtoehtoja mietittäessä on yksilöllisten tarpeiden ja elämäntilanteiden huomioon ottaminen. Perhehoito voi olla lyhytaikaista, pitkäaikaista tai osavuorokautista perustuen yksilölliseen palvelusuunnitelmaan.

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksien perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on pääsääntöisesti suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus.

Perhekodilla tarkoitetaan perhehoitajalaissa tarkoitettua kunnan tai kuntayhtymän hyväksymää yksityiskotia, jossa annetaan perhehoitoa. Perhekodin tulee olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva (SHL 26 §).

Vuoden 2003 alusta tuli voimaan laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. Kunta on velvollinen pyytämään alle 18-vuotiaan lapsen perhehoitajaksi ryhtyvää henkilöä toimittamaan nähtäväksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseksi tarpeellisen rikosrekisteriotteen Oikeusrekisterikeskukselta.

Mikäli perhehoidosta vastaa yksi henkilö, voidaan perhekodissa samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa ja huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuna. Poikkeuksena tästä voi olla hoidon antaminen sisaruksille tai saman perheen jäsenille.

Perhekodissa voidaan hoitaa samanaikaisesti enintään seitsemää henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on perhehoitajalain edellyttävä koulutus ja kokemusta kasvatus- ja hoitotehtävissä. Soveltuvaksi koulutukseksi katsotaan sosiaali-, terveydenhuollon- tai kasvatusalan koulutus.

Erityisestä syystä voidaan poiketa samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismääristä. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeaman enimmäismäärästä. (SHL 26 a § 3 mom.).

3.1 Pitkäaikainen perhehoito

Perhehoito määritellään pitkäaikaiseksi, mikäli henkilön sijoitus perhehoitoon kestää yli 14 vrk/kk.

Kehitysvammainen lapsi voidaan sijoittaa perhehoitoon kehitysvammahuollon palveluna, jos sijoitukseen ei ole lastensuojelullisia perusteita. Aikuisten pitkäaikainen perhehoito voi olla joko itsenäiseen elämään kuntouttava välivaihe tai pysyvän asumisen ja elämisen järjestely.

3.2 Lyhytaikainen perhehoito

Perhehoito on lyhytaikaista, mikäli se on kestoaltaan alle 14 vrk kuukaudessa. Perhehoito voi olla myös osavuorokautista, mikäli se kestää enimmillään 10 tuntia/vrk.

Lyhytaikaista tai osavuorokautista perhehoitoa voidaan järjestää mm. vanhempien jaksamisen tukemiseksi, perhehoitajan vapaan järjestämiseksi tai omaishoitajan vapaan järjestämiseksi.

4. PERHEHOIDON PROSESSIT (Tarkistuslista)

4.1. Sijoittaminen

Asiakkaan palvelutarve ja sen arviointi

- Aloite perhehoitoon sijoittamisesta voi tulla asukkaalta itseltään, omaiselta tai toimintayksiköstä
- Asiakkaaseen tutustuminen, läheisien kuuleminen, aineiston keruu asiakkaasta asiakastietolomakkeeseen

Sopivan perhehoitokodin etsiminen

- Vapaana olevien perhehoitopaikkojen kartoitus
- Tarvittavien palveluiden kartoitus esim. työ- ja päivätoiminta ja koulu
- Perhehoitajan perehtyminen asiakkaaseen. Annetaan sijoitukseen liittyvä olennainen tieto asukkaasta; toimintakyky, käyttäytyminen ja haasteelliset asiat
- Arviointi: perhehoitaja ja perhe arvioivat valmiuksiaan yhdessä sijoittajan kanssa
- Sovitaan tutustumiskäynti yhdessä asiakkaan ja omaisten kanssa
- Sovitaan perhehoitokokeilusta tai asian raukeamisesta
- Ehdottomien esteiden kartoitus perhehoidon alkamiselle

Perhehoitoon sijoittaminen kokeiluajaksi

- Avohuollon ohjaaja tekee asiakaspäätöksen perhehoidosta ja asiakasmaksusta
- Toimeksiantosopimus tehdään kokeiluajaksi, jolloin irtisanomisaikaa ei noudateta (sosiaalityöntekijä/avohuollon ohjaaja)
- Pyydetään perhehoitajaa tarvittaessa hankkimaan rikosrekisteriote kun asiakas on alle 18-vuotias

Perhehoitoon sijoittaminen

- Avohuollon ohjaaja tekee asiakaspäätöksen perhehoidosta ja asiakasmaksusta sekä EHO:sta

- Toimeksiantosopimus tehdään toistaiseksi voimassa olevaksi (sosiaalityöntekijä/avohuollon ohjaaja)
- Tehdään päätös työ- ja päivätoiminnasta
- Sovitaan muiden palveluiden käytöstä ja hankitaan tarvittavat maksusitoumukset (terveydenhuolto ja hammashoito)
- Selvitetään ja sovitaan, kuka hoitaa asumis- ja hoitotukiasiat, edunvalvonta-asiat ja muuttoilmoituksen sekä muuton
- Omaisuusluettelo
- Sovitaan mahdollista käynnistämiskorvauksesta

4.2. Asiakkaan perhehoidon toteutumisen seuranta

Palvelusuunnittelu ja –ohjaus

- Palvelusuunnitelman päivitys tarvittaessa
- Seurantakäynnit perhehoitokotiin vähintään kerran vuodessa
- Selvitetään, että tarvittavat sosiaaliturvaetuudet ja -palvelut on haettu kuten eläkkeet, hoitotuki, toimeentulotuki ja vammaispalvelulain mukaiset etuudet
- Tarvittaessa asukkaalle haetaan edunvalvoja
- Ohjataan perhehoitajaa asiakkaan käyttövarojen käytöstä

Verkostojen ylläpito

- Varmistetaan, että asiakkaalla on mahdollisuus ylläpitää yhteyttä ja tavata hänelle läheisiä sukulaisia ja muita hänelle tärkeitä henkilöitä
- Kootaan tiedot viranomaisverkostosta ja ohjataan perhehoitajaa yhteistyöhön verkoston kanssa

4.3. Perhehoidon päättyminen

Perhehoitaja lopettaa perhehoitotyön

- Perhehoitaja tekee kirjallisen irtisanomisilmoituksen vähintään 2 kk ennen perhehoidon päättymistä
- Tarvittaessa järjestetään neuvottelu, jossa sovitaan käytännön asioista
- Perhehoidon päättymisestä tehdään asiakkaalle päätös
- Tehdään asiakkaan palvelutarvearviointi ja tarvittaessa etsitään uusi perhehoitopaikka tai muu asumisjärjestely

Sijoittaja päättää perhehoidon lopettamisesta asiakkaan palvelutarpeen muuttuessa

- Järjestetään neuvottelu perhehoitajan, asiakkaan ja hänen läheistensä sekä muiden yhteistyötahojen kanssa
- Sovitaan toimenpiteet ja aikataulut
- Sijoittaja tekee kirjallisen irtisanomisilmoituksen vähintään kaksi kuukautta aiemmin
- Perhehoidon päättymisestä tehdään asiakkaalle päätös
- Tehdään asiakkaan palvelutarvearviointi ja etsitään uusi sijoituspaikka

Sijoittaja päättää perhehoidon sopimattoman perhehoidon tai sen puutteiden vuoksi

- Mikäli mahdollista neuvotellaan perhehoitajan kanssa puutteista ja annetaan mahdollisuus niiden korjaamiseen määräajassa
- Järjestetään perhehoitajalle mahdollisuus kuulemiseen
- Tehdään kirjallinen irtisanomis-ilmoitus tai toimeksiantosopimuksen purkamisilmoitus (maksut päättyvät välittömästi, perhehoitajalaki 5§)
- Perhehoidon päättymisestä tehdään asiakkaalle päätös
- Tehdään asiakkaan palvelutarvearviointi ja etsitään uusi sijoituspaikka
- Tarvittaessa järjestetään asiakkaalle kriisiapua
- Ohjataan perhehoitaja tarvittaessa hakemaan tukea ja apua
- Sovitaan käytännön asioiden järjestelyistä (asiakkaan tavarat ym.)

Asiakkaan kuolema

- Perhehoitajan on ilmoitettava välittömästi poliisille, jos kuolema on tapahtuu kotona, sen jälkeen ilmoitus omaisille ja sijoittajalle
- Sovitaan käytännön järjestelyistä omaisten, edunvalvojan ja perhehoitajan kesken

5. TOIMEKSIANTOSOPIMUS

Toimeksiantosopimus tehdään jokaisen perhehoitoon sijoitetun ja perhehoitajan osalta erikseen. Toimeksiantosopimuksen allekirjoittavat perhehoitaja ja sosiaalilyöntekijä/avohuollon ohjaaja.

Toimeksiantosopimuksessa määritellään:

- perhehoitopaikka ja perhehoitajat
- perhehoitajalle maksettava hoitopalkkio ja kulukorvaus
- käynnistämiskorvaus sekä mahdollinen takaisinperintä
- perhehoidossa olevan henkilön kuukausittaisten käyttövarojen maksaminen sekä edunvalvonta
- perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaaminen
- hoidon arvioitu kesto ja mahdollinen koeaika
- perhehoitajan oikeus vapaaseen, vapaan toteuttaminen sekä palkkion maksaminen ja kustannusten korvaaminen vapaan ajalta
- perhehoitajalle annettava ohjaus, neuvonta ja työnohjaus
- perhehoidossa olevan henkilön vakuuttaminen
- sopimuksen irtisanominen
- tarvittavat muut seikat

Henkilökohtaisessa hoito - ja palvelusuunnitelmissa sovitaan perhehoidossa olevan asiakkaan muista palveluista.

Toimeksiantosopimusta tarkistetaan hoidon kestoja tai sisältöä koskevien pysyvien muutosten vuoksi, esimerkiksi perhehoidossa olevan henkilön terveydentilassa tapahtuneen pysyvän muutoksen johdosta tai kun pitkäaikainen perhehoito muuttuu lyhytaikaiseksi tai päinvastoin.

Jos perhehoitajana toimii pariskunta, sopimukset tehdään pääsääntöisesti molempien puolisoitten kanssa. Näin voidaan sopia, kummalle puolisolle perhehoidon maksut maksetaan.

6. PERHEHOITAJALLE MAKSETTAVAT KORVAUKSET

Perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkiota ja kulukorvausta. Lisäksi perhehoitajalle voidaan maksaa erikseen harkittavaa käynnistämiskorvausta. Hoitopalkkion ja kulukorvauksen määrää tarkistetaan kalenterivuosittain. Tarkistusperusteena on elinkustannusindeksin vuosimuutos.

Hoitopalkkiota ei makseta henkilölle, joka on kieltäytynyt vastaanottamasta palkkiota. Erityisestä syystä hoitopalkkio voidaan sopia maksettavaksi alarajaa pienempänä.

6.1 Hoitopalkkion määrä ja määrätymisperusteet

Perhehoitajalle maksettava palkkio määritellään toimeksiantosopimuksessa kutakin perhehoitoon sijoitettua henkilöä kohden erikseen. Palkkion määrä perustuu hoidon vaatavuuteen hoitoon käytettävään aikaan, sitovuuteen ja. Palkkiot euromääräisinä ovat toimintaohjeen erillisessä liitteessä 1.

Pitkäaikainen perhehoito (enemmän kuin 14 vrk/kk)

Maksuluokka 1.

Asiakkaalla ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita tai psyyken/käytösongelmia. Asiakas on ohjausta ja tukea tarvitseva, suhteellisen omatoiminen.

Maksuluokka 2.

Asiakas tarvitsee ohjausta ja apua joissakin päivittäisissä toiminnoissa. Asiakas tarvitsee jonkin verran valvontaa ja voi olla lieviä käyttäytymis- tai psyykenongelmia. Asiakkaalla on hoitoa tarvitsevia sairauksia.

Maksuluokka 3.

Asiakkaalla on vaikeita lisäsairauksia, rajoitteita ja/tai psyykenongelmia. Asiakkaalla on haasteellista käyttäytymistä ja vaatii jatkuvaa valvontaa. Asiakas tarvitsee lähes kaikessa päivittäisessä toiminnassa paljon apua. Hoito vaatii erityisosaamista,

intensiivistä, päivittäistä kuntouttavaa työtä. Asiakas voi olla vaikeasti liikunta ja monivammainen.

Lyhytaikainen perhehoito

Hoitopalkkioiden määräytymisperusteet ovat samat kuin pitkäaikaisessa perhehoidossa, maksuluokat 1-3.

Osavuorokautinen perhehoito

Osavuorokautinen perhehoito kestää enintään 10 tuntia vuorokaudessa. Käytetään aina maksuluokka 1.

6.2. Kulukorvauksen määrä ja määräytymisperusteet

Perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista todellisista kustannuksista maksetaan perhehoitajalla kulukorvausta. Kulukorvaukset euromääräisinä ovat toimintaohjeen liitteessä 1.

Pitkäaikainen perhehoito

Peruskulukorvaus

Peruskulukorvauksella katetaan perhehoidossa olevan henkilön

-ravinto

-asuminen (mm. jätehuolto, sähkö, vesi, lämmitys, kodin kiinteistön korjaus ja irtaimiston kuluminen, tv- ja internet liittymät jne)

-muut välttämättömät siivous-, vaatehuollon- ja henkilökohtaisen hygienian tarvikkeet

-tavanomaiseen liikkumiseen liittyvät kustannukset. Tavanomaista asiointia ovat mm. kauppa, harrastukset, kirjasto yms. (Liite: ohje perhehoidon matkakorvauksista)

Erityislisiä

Kulukorvauksen erityislisiä voidaan maksaa, jos perhehoidossa olevalla henkilöllä on:

-erityisruokavalio, josta syntyy erityisiä kustannuksia

-erityisiä puhtaanapitokuluja

-muuta erikseen harkittavia erityiskuluja

Perhehoidossa oleva asiakas maksaa pääsääntöisesti itse omat terveydenhuolto menonsa.

Lyhytaikainen perhehoito

Peruskulukorvaus

Peruskulukorvauksella katetaan perhehoidossa olevan henkilön
 -ravinto
 -asuminen
 -henkilökohtaiset tarpeet (puhtaus ja vaatehuolto)

Erityislisiä maksetaan

-erityisruokavaliosta
 -erityisistä puhtaanapitokuluista
 -muista erikseen harkittavista erityiskuluista

6.3. Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajalle voidaan maksaa käynnistämiskorvausta hoidon aloittamisesta aiheutuvista tarpeellisista hankinnoista. Käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä määritellään perhehoitajalle maksettavasta palkkiosta ja korvauksesta annetussa asetuksessa. Käynnistämiskorvauksen maksaminen harkitaan aina tapauskohtaisesti. Se tulee kyseeseen vain silloin, kun korvausta ei saada muiden järjestelmien kautta. Esim. vammaisen tarvitsemat asunnon muutostyöt tai apuvälineet tulee ensisijaisesti hankia vammaispalveluna tai lääkinnällisenä kuntoutuksena.

Käynnistämiskorvauksella tehdyt hankinnat ovat sijoittajakunnan omaisuutta kunnes kuoleentumisaika (pääsääntöisesti 4 vuotta) on kulunut. Vuosipoiisto on 25 % hankinta-arvosta. Mikäli perhehoito päättyy ennen em. aikaa, voidaan hankintahinnasta periä kuoleutumaton osa takaisin.

Käynnistämiskorvausta voidaan maksaa hakemuksen perusteella perhehoidon alkamisesta yhden vuoden aikana. Käynnistämiskorvauksella voidaan hankkia mm. kalusteita, kodin tekstiilejä tai asuntoon kohdistuvia korjaus- ja muutostöitä. Käynnistämiskorvauksesta ja hankinnoista tehdään viranhaltijapäätös.

Käynnistämiskorvauksen ylin määrä tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin mukaisesti.

6.4. Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta

Perhehoitajasta johtuvista syistä

Perhehoitajan sairastuessa maksetaan hoitopalkkiota sairastumispäivä ja 9 arkipäivää ja sama aika kulukorvausta 50%:sti. Tämän jälkeen hoitajalla on oikeus

Kansaeläkelaitoksen maksamaan sairauspäivärahaan. Mikäli perhehoito jatkuu samassa perheessä hoitajan sairausloman ajan, eikä hoidettavalle tarvitse järjestää tilapäistä hoitoa kunnan toimesta, on perhehoitaja oikeutettu saamaan hoitopalkkion ja kulukorvauksen sairausloman ajalta. Kela arvioi sairauspäivärahan maksamisesta em. tapauksessa.

Sairauslomasta tulee olla lääkärintodistus ja siitä tulee ilmoittaa välittömästi sijoittajalle. Muusta syystä tapahtuvan keskeytyksen vuoksi hoitopalkkioita ei makseta.

Perhehoitajasta riippumattomasta syystä

Jos perhehoito vakituisen hoidettavan osalta keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä (esim. hoidettavan sairaalahoito, laitoshoido, yhteydenpito omaisiin), voidaan hoitajalle maksaa hoitopalkkiota 14 vrk täysimääräisenä, jonka jälkeen 50 % alennettuna, yhteensä enintään 30 vrk/keskeytys ja 60 vrk/vuosi sekä kulukorvausta 50 % alennettuna enintään 30vrk/keskeytys ja 60 vrk/vuosi, ellei tilalle oteta toista hoidettavaa. Tällöin kuitenkin perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä hoidettavaan ja olevan yhteistyössä hoitopaikan kanssa. Perhehoitajan tulee aina ilmoittaa kirjallisesti perhehoidosta vastaavalle työntekijälle keskeytykset hoidossa.

Perhehoitajan vapaan ajalta

Perhehoitajalla on oikeus 36 lomapäivään vuodessa. Tältä ajalta hoitopalkkio maksetaan kokonaisuudessaan, jos hoidettava on ko. ajan muualle sijoitettuna perhehoitajan toimeksiannosta. Jos perhehoitaja hankkii loman aikaisen sijaisen kotiinsa, maksetaan kulukorvaus normaalisti perhehoitajalle ja hoitopalkkio sijaishoitajalle. Lomarahaa ei perhehoitajalle makseta, koska kyseessä ei ole työsuhde, vaan toimeksiantosuhde. Kulukorvausta maksetaan perhehoitajan loman ajalta täysimääräisenä.

Osa-aikaisessa ja lyhytaikaisessa perhehoidossa on ilmoitettava läsnäolot tilapäishoidon ilmoituslomakkeella seuraavan kuukauden 5. päivään mennessä.

7. PERHEHOITAJAN ASEMA

7.1 Perhehoitajan sosiaaliturva

Perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisen viranhaltijan ja työntekijäneläkeläisissä (202/64). Perhehoitajan eläketurva määräytyy aina peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion mukaan. Perhehoitajalla on myös lakisääteinen tapaturmavakuutusurva. (Tapaturmavakuutuslaki 608/48).

7.2 Vahingonkorvausvastuu/velvollisuus

Perhehoidossa sovelletaan vahingonkorvauslakia. Vahingonkorvaus on vahingontekijän ja vahingon kärsijän välinen asia. Vahingon sattuessa asia selvitetään yhdessä perhehoitajan ja perhehoitoon sijoittajan kanssa. Perhehoitoon sijoitetut henkilöt on vakuutettu tapaturman varalta sijoittajakunnan toimesta. Perhehoidettavan aiheuttamiin vahinkoihin kunnalla ei ole vakuutusta. Perhehoitajia suositellaan kuitenkin hankkimaan esim. laajennettu kotivakuutus.

7.3 Perhehoitajan vapaa

Pitkäaikaisella perhehoitajalla on vuosittain oikeus 36 vuorokauden vapaaseen. Perhehoitajan vapaan ajaksi perhehoidettavat sijoitetaan toiseen perhehoitopaikkaan, asumisyksikköön tai laitokseen, josta sijoittaja tekee päätöksen. Lomien järjestelyssä on mahdollista myös järjestää toinen hoitaja perhehoitokotiin.

Perhehoitajan vapaasta sovitaan hyvissä ajoin kalenterivuoden alussa tilapäispaikkojen sovittelun vuoksi. Mikäli perhehoitokodissa on useampia kuin yksi hoidettava, tulee vapaa voida järjestää kaikkien asukkaiden osalta yhtä aikaa. Lisäksi tulee huomioida hoidettavien omat toiveet lyhytaikaisesta hoitopaikasta.

7.4 Perhehoitajan koulutus ja työnohjaus

Perhehoitajille tarjotaan tarvittaessa täydennyskoulutusta. Koulutuksen järjestää ja kustantaa sijoittaja. Perhehoitajilla on mahdollisuus osallistua myös muuhun koulutukseen ja työnohjaukseen vuosittain varattujen määrärahojen puitteissa. Näistä koulutuksista sovitaan aina erikseen yhdys henkilön kanssa.

8. PERHEHOIDETTAVAA KOSKEVAT ASIAT

8.1 Asiakasmaksut

Pitkäaikaisessa perhehoidossa peritään asiakasmaksulain mukainen asiakasmaksu. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita avoimuuden palvelumaksuja esim. kotisairaanhoidon maksua tai päivätoiminnan ateriamaksua.

Perhehoitajan vapaan johdosta asiakkaalle ei saa tulla lisäkuluja. Perhehoitajan vapaan ajalta voidaan periä korkeintaan perhehoidon asiakasmaksun suuruisen summa.

Maksun perimisestä poissaolon ajalta on säädetty asiakasmaksuasetuksen 32 §:n 2-5 mom. Jos perhehoito keskeytyy yhtäjaksoisesti yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä ajalta. Yhtäjaksoisuuteen ei vaikuta se, osuuko keskeytys laskutuskauteen tai kalenterikuukauteen. Jos poissaolo kestää koko kuukauden (kuukauden mittaisen ajanjakson), maksua ei peritä lainkaan. Jos perhehoidettava on kunnallisessa laitoshoidossa, ei häneltä peritä asiakasmaksua mainittujen viiden päivän osalta.

Lyhytaikaisesta/osavuorokautisesta perhehoidosta peritään kunnan vahvistama maksu. Lyhytaikaisessa perhehoidossa olevilta asiakasmaksu peritään käyttöpäiviltä, ei kuitenkaan lähtöpäiviltä.

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestetystä perhehoidosta peritään asiakasmaksulain mukainen maksu.

8.2 Perhehoidettavan yksityisvarat ja käyttövarat

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalla asiakkaalle tulee jäädä käyttöön vähintään asiakasmaksulain mukainen käyttövara. Perhehoitoon sijoitetun saamat työtulot/työosuusrahat jäävät hänen omaan käyttöönsä.

Perhehoidettavan käyttöraha on tarkoitettu hänen yksityiseen käyttöön hänen toiveensa ja mieltymyksensä mukaisesti. Perhehoidettavien edunvalvojat huolehtivat perhehoidossa olevien varojen ja maksujen hoidosta. Perhehoitajan on pidettävä luetteloa perhehoidossa olevan henkilön omistamasta irtaimistosta. Perhehoidettavan henkilökohtaisista menoista, joita ei kateta kulukorvauksella, sopivat hoidettavan edunvalvoja ja perhehoitaja keskenään.

9. PERHEHOITON SIJOITETUN PALVELUSUUNNITELMA

Jokaiselle perhehoitoon sijoitetulle laaditaan palvelusuunnitelma, joka tarkistetaan määräajoin tai tarvittaessa. Palvelusuunnitelma laaditaan yhdessä asiakkaan, hänen omaistensa, perhehoitajan sekä perhehoidosta vastaavan yhdyshenkilön kanssa. Palvelusuunnitelma ohjaa perhehoitajan kotonaan tekemää työtä ja perhehoitaja saa näin myös riittävät tiedot perhehoitoon sijoitetusta henkilöstä.

10. PERHEHOITAJAN, OMAISTEN JA VIRANOMAISTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Omaisten kanssa tulee neuvotella aina etukäteen suunniteltaessa perhekotisijoitusta. Omaisia tulee rohkaista yhteydenpitoon ja perhehoitajalla on tärkeä rooli yhteydenpidossa. Omaisten kanssa olisikin hyvä sopia tapaamisista tuki- ja palvelusuunnitelmaa laadittaessa.

Perhehoitaja toimii yhtenä työryhmän jäsenenä kunnan, omaisten sekä muiden tuki- palveluja järjestävien tahojen kanssa. Perhehoitajan ja kunnan on tehtävä yhteistyötä

perhehoitoon sijoitetun henkilön asioissa ja tästä syystä perhehoitajan tulee pitää kunnan yhdyshenkilö ajan tasalla perhekodin tilanteista.

Perhehoitajan tulee ilmoittaa yhteyshenkilölle:

- asiakkaissa ja asiakasmäärissä tapahtuvat muutokset ja keskeytykset perhehoitossa
- elämäntilanteen muutokset; sairastumiset ja muut esteet työnteolle.
- perhesuhteiden muutokset; erot, avioitumiset, lasten syntymät, muuttoaikeet, äitiysloma
- suunnitellut vapaat ja niiden järjestelyt
- ulkomaanmatkat perhehoitoon sijoitettujen henkilöiden kanssa
- sattuneet tapaturmat, väkivallanteot ja pakkotoimenpiteet ilmoitetaan aina kirjallisena
- muut mahdollisesti perhehoitotyöhön vaikuttavat asiat

11. SALASSAPITO JA VAITIOLOVELVOLLISUUS

Sosiaalihuollon asiakkaita koskevat asiat ovat salassapidettäviä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa luottamuksensuoja ja siihen liittyvät salassapitovelvoitteet ovat keskeinen edellytys hyvälle ja ammattieettisesti kestäväälle toiminnalle sekä asiakkaiden perus- ja ihmisoikeuksien edellyttämälle yksityisyydensuojalle. Asiakasta koskevat arkaluontoiset asiat ja asiakirjat ovat kokonaan salassapidettäviä ja jo tieto asiakkuudesta sinänsä on salassapidettävää tietoa.

Perhehoitajalla on vaitiolovelvollisuus, mikä tarkoittaa sitä, että asiakkuuden perusteella saatuja salassapidettäviä tietoja ei saa ilmaista sivullisille myöskään siltä osin kun ne koskevat muita kuin asiakasta itseään. Salassapidettäviä tietoja ei saa käyttää myöskään omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi.

Salassapidettäviä tietoja asioista voi sivullisille antaa asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään. Jos asiakkaalla ei ole edellytyksiä arvioida suostumuksensa merkitystä, tietoja saa antaa vain hänen laillisen edustajansa suostumuksella, jos laillisella edustajalla on oikeus saada ko. tietoja. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/00) sisältää tarkemmat säädökset salassapidosta ja vaitiolovelvollisuudesta.

Liite 1. Perhehoidon maksut

HOITOPALKKIO	Pitkäaikainen perhehoito	Lyhytaikainen perhehoito	Osavuorokautinen perhehoito
Maksuluokka 1	733e/kk	36 e/vrk	27 e/vrk
Maksuluokka 2	941e/kk	50 e /vrk	
Maksuluokka 3	1151e/kk	63 e/vrk	
Perhehoito keskeytyy hoitajasta johtuvasta syystä	Kelan sairausvakuutus-päivärahan omavastuun ajalta.		
Perhehoito keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä	14 vrk täysimääräisenä, jonka jälkeen 50 % alennettuna, yhteensä enintään 30 vrk/keskeytys ja 60 vrk/vuosi		
Perhehoitajan vapaan ajalta	maksetaan kokonaisuudessaan, jos hoidettava on ko. ajan muualle sijoitettuna perhehoitajan toimeksiannosta. Jos perhehoitaja hankkii loman aikaisen sijaisen kotiinsa, maksetaan kulukorvaus normaalisti perhehoitajalle ja hoitopalkkio sijaishoitajalle.		
Vapaata ei ole mahdollista pitää asiakkaasta johtuvista syistä	Maksetaan ylimääräinen kuukausipalkkio		

KULUKORVAUS	Pitkäaikainen perhehoito	Lyhytaikainen perhehoito	Osavuorokautinen perhehoito
peruskulukorvaus	536 e /kk	22 e/vrk	15 e
erityislisä	21 e/kk	3,00e/vrk	
Perhehoito keskeytyy hoitajasta johtuvasta syystä	Kelan sairausvakuutus-päivärahan omavastuun ajalta 50 % alennettuna.		
Perhehoito keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä	50 % alennettuna enintään 30vrk/keskeytys ja 60 vrk/vuosi		
Perhehoitajan vapaan ajalta	Kulukorvausta maksetaan perhehoitajan loman ajalta täysimääräisenä.		
Vapaata ei ole mahdollista pitää asiakkaasta johtuvista syistä	täysimääräisenä pitkäaikaiselle perhehoitajalle		

Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajalle maksettava käynnistämiskorvaus harkitaan aina yksilöllisesti ja tapauskohtaisesti erikseen. 1.1.2014 käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä on 2887,41e.

Perhehoitajalle aiheutuneet matkakulut oman auton käytöstä 0,25e/km korvataan seuraavasti:

- asukkaan tilapäishoitoon vienti ja haku
- perhehoitajien koulutuspäiville osallistumisesta aiheutuneet matkakulut
- erikseen sovittavat matkat esim. päivätoimintaan vienti, kuntoutuspalaveriin osallistuminen